

טוב שישראל מגנה על עצמה בהאג, לא בטוח שזה יעזור לה מול בית משפט פוליטי

בית הדין הבין-לאומי לצדק הוא גוף שנהנה מיוקרה רבה • אמירות שמהן ישתמע שישראל מבצעת "רצח עם", הגם שהן נטולות יסוד, יהיו בעלות השלכות חמורות על מעמדה הבין-לאומי של ישראל וכן יקשו על בנות בריתה להמשיך לתמוך בה • יש לקוות שנצליח למתן את צו הביניים שצפוי להגיע בקרוב • פרשנות

פנינה שרביט ברוך | תמי קנר | N12 | פורסם 12/01/24

היום (שישי) ואתמול התקיימו בהאג דיונים בפנייתה של דרום אפריקה לבית הדין הבין-לאומי לצדק (ICJ) בטענה שישראל מבצעת רצח עם (ג'נוסייד) בפלסטינים ברצועת עזה. אתמול טענו נציגיה של דרום אפריקה והיום נציגיה של ישראל. הדיון מתמקד בשלב זה בבקשת דרום אפריקה שבית הדין ייתן סעד ביניים שיורה לישראל להפסיק את הלחימה, או לפחות להפסיק לבצע צעדים שפוגעים בפלסטינים.

בית הדין הבין-לאומי לצדק הוא הטריבונל השיפוטי העיקרי של האו"ם וסמכותו מעוגנת במגילת האו"ם מ-1945. תפקידו המרכזי הוא ליישב סכסוכים בין מדינות הנוגעים להפרות של הדין הבין-לאומי. סמכות זו תלויה בהסכמה של המדינות. בנוסף, לבית הדין סמכות לתת חוות דעת מייעצות בשאלות משפטיות לבקשת גופים שונים של האו"ם. בית הדין מורכב מ-15 שופטים, שיושבים בכל הדיונים בהרכב מלא. השופטים ממונים על בסיס ייצוג גאוגרפי לתקופת כהונה של תשע שנים, שניתנת להארכה. כרגע יושבים בבית הדין שופטים מהמדינות הבאות: ארצות הברית, גרמניה, אוסטרליה, צרפת, יפן, סלובקיה, הודו, רוסיה, סין, ברזיל, ג'מייקה, סומליה, אוגנדה, מרוקו ולבנון.

חשוב להבחין בין בית הדין הזה לבין בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC), שגם הוא יושב בהאג, שהוא בית דין שהחל לפעול בשנת 2002. בבית דין זה לא נדונים סכסוכים בין מדינות, אלא מתנהלים הליכים פליליים נגד אנשים החשודים בביצוע פשעים בין-לאומיים, ובהם פשעי מלחמה, וכן הפשע של ביצוע רצח עם. במשרד התביעה של בית הדין הפלילי הבין-לאומי מתקיימת חקירה, שנפתחה בשנת 2021 לגבי פשעים שבוצעו כביכול ביהודה ושומרון, רצועת עזה ומזרח ירושלים מאז יולי 2014, המתייחסת גם לטענות לפשעי מלחמה שבוצעו על ידי כל הצדדים המעורבים במלחמה הנוכחית. ישראל לא הצטרפה לאמנה שהקימה את בית הדין הפלילי ואינה מכירה בסמכות השיפוט שלו בעניינה, ולכן אינה משתפת פעולה עם החקירה.

...

אל"ם (מיל') עו"ד פנינה שרביט ברוך, חוקרת בכירה במכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS) שבאוניברסיטת תל אביב, לשעבר ראש מחלקת הדין הבין-לאומי בפרקליטות הצבאית

תמי קנר היא חוקרת במכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS)

למאמר המלא:

https://www.mako.co.il/news-columns/2024_q1/Article-ce25d8bee28fc81026.htm